

NLA Høgskolens kriterier for ansattes utdanningsfaglige kompetanse

Innledning

Endringen i forskrift om ansettelse og opprykk i forsknings- og undervisningsstillinger, som trådte i kraft 1. september 2019, medfører at det innføres nye krav til den utdanningsfaglige kompetansen ved ansettelser og opprykk i førsteamanuensis- og professorstillinger. Endringen i forskriften «innebærer skjerpede krav til den utdanningsfaglige kompetansen, særlig ved opprykk».¹

Dette innebærer at NLA Høgskolen må revidere sitt regelverk knyttet til ansettelse i vitenskapelige stillinger, samt retningslinjer for pedagogisk basiskompetanse. Styret vedtok høsten 2019 derfor *Reglement om utdanningsfaglig kompetanse*. NLA Høgskolen må imidlertid utarbeide mer detaljerte kriterier for vurdering og bedømmelsen av den utdanningsfaglige kompetansen til søkere og ansatte. UHR har til hensikt å utarbeide veiledende retningslinjer, men peker inntil videre på høringsnotatet som ble sendt ut i forbindelse med forslaget til forskriftsendring.²

Den nye forskriften endrer kravene til ansettelser og opprykk for førsteamanuensis og professor. Dette dokumentet fastsetter kriterier for vurdering av søkeres utdanningsfaglige kompetanse ifm. ansettelser og opprykk ved NLA Høgskolen. For øvrig gjelder forskriftens bestemmelser.

---

¹ <https://www.uhr.no/temasider/karrierepolitikk/opprykksordninger/>

² <https://www.uhr.no/temasider/karrierepolitikk/opprykksordninger/>; https://www.uhr.no/f/p1/if377ce95-10e6-4fd7-a667-125cda7be7ab/2019_horingsnotat-forskrift-om-ansettelse-og-opprykk-i-undervisnings-og-forskerstillinger.pdf

Førsteamanuensis

Forskriften § 1-4 Kompetansekrav for ansettelse i stilling som førsteamanuensis. Disse kriteriene legges også til grunn ved søknad om opprykk, jf. Forskriftens § 2-4 (5).

For førsteamanuensis endres kravet fra

«Dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning»

til

(3) Søkere skal bedømmes, men ikke rangeres, på om de oppfyller følgende krav: Gjennomført eget program (minimum 200 timer)/relevante kurs og egen praktisk undervisning, og opparbeidet grunnleggende ferdigheter innen planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning (grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå).

Ferdighetene skal dokumenteres i form av en systematisk og samlet fremstilling som vurderes ved institusjonene. De som ikke oppfyller kravene ved ansettelsen, skal pålegges å oppfylle dem innen to år etter ansettelsen. Institusjonene kan etter § 1-1 fastsette høyere krav og bestemme at disse skal gjelde i bedømming og rangering av søkere.

Kompetansekravene for opprykk og ansettelse er de samme.

Fortolkning av paragrafen

Når det gjelder hvordan dette skal forstås, viser UHR til høringsnotatet utarbeidet av arbeidsgruppen (ledet av professor Anne Borg, NTNU) som fikk som oppgave å utrede og komme med forslag til utdanningsfaglig kompetanse og undervisningserfaring.

1 «Gjennomført eget program (minimum 200 timer)/relevante kurs...»

På side 6 og 7 gir arbeidsgruppen sin fortolkning av 'program' og 'relevante kurs': «Med «program» mener arbeidsgruppen:

«Spesifikke programtilbud med det formål å kvalifisere for alle sider ved grunnkompetansen, det som til vanlig blir definert som universitets- og høyskolepedagogiske tilbud. Med «kurs» mener arbeidsgruppen: Enkeltstående kurs som både i tema og omfang dekker ett eller flere av de krav som stilles gjennom forskrift og institusjonenes mer konkrete kriterier. Deltakelse på slike kurs bør gi en viss reduksjon ved deltakelse i institusjonenes egne programtilbud (jf. definisjonen av program)»³

³ https://www.uhr.no/f/p1/if377ce95-10e6-4fd7-a667-125cda7be7ab/2019_horingsnotat-forskrift-om-ansettelse-og-opprykk-i-undervisnings-og-forskerstillinger.pdf

2 ...og egen praktisk undervisning

I arbeidsgruppens forslag står det «...og/eller egen praktisk undervisning», og intensjonen med «og/eller» er ifølge arbeidsgruppen (s. 6) «at det fremdeles bør være mulig å utvikle sin undervisningskompetanse gjennom bevisst og systematisk arbeid med egen undervisning og veiledning.»⁴ Selv om «og/eller» er erstattet med «og» i den endelige forskriften, har altså intensjonen bak forslaget fra arbeidsgruppen vært at universitets- og høyskolepedagogikk *ikke er en absolutt forutsetning* for å oppfylle dette kravet. Ifølge informasjonsskriv fra Kunnskapsdepartementet kan nåværende forskrift fremdeles tolkes i denne retning:

«Departementet legger til grunn at bestemmelsen innebærer at kompetansekravet kan oppnås *enten* ved at søkeren har gjennomført et eget program på minimum 200 timer *eller* kan dokumentere kompetansen gjennom en kombinasjon av relevante kurs og egen praktisk undervisning som institusjonen vurderer som tilsvarende alternativet om program på minimum 200 timer.»⁵

3 Ad «planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning»

Arbeidsgruppen har her bevisst valgt å unngå pedagogikk-begrepet for å understreke «de grunnleggende kvalifikasjonenes *praktiske* forankring» (s. 6. Min kursivering). Arbeidsgruppen nevner også eksempler på relevante tema som kan inngå i disse fire delfunksjonene: utvikling av studieplaner, beherske de mest vanlige undervisningsformene i høyere utdanning, anvende digitale verktøy og læringsressurser, beherske de mest vanlige vurderings- og prøveformene osv., men understreker samtidig at den enkelte utdanningsinstitusjon må klargjøre hva som skal legges vekt på.

4 «De som ikke oppfyller kravene ved ansettelsen, skal pålegges å oppfylle dem innen to år etter ansettelsen»

Ifølge informasjonsskrivet fra departementet gjelder toårsregelen bare ved ansettelser, og ikke ved opprykk.⁶ Ved søknad om opprykk til stilling som førsteamanuensis må NLA Høgskolens kriterier for utdanningsfaglig kompetanse være oppfylt på tidspunktet for søknad om opprykk.

⁴ https://www.uhr.no/f/p1/if377ce95-10e6-4fd7-a667-125cda7be7ab/2019_horingsnotat-forskrift-om-ansettelse-og-opprykk-i-undervisnings-og-forskerstillinger.pdf

⁵ <https://innsyn.uhr.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2019000760&dokid=42383&version=1&variant=A&>

⁶ <https://innsyn.uhr.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2019000760&dokid=42383&version=1&variant=A&>

NLA Høgskolens kriterier for utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse i eller opprykk til stilling som førsteamanuensis

Når det gjelder de mer spesifikke kriterienes form og innhold, har NLA Høgskolen valgt å følge Universitetet i Agder sine kriterier, som gjengis i det følgende⁷:

1. Utdanningsfaglig mappe

a. Gjennomført basiskurs i universitetspedagogikk (minimum 200 timer). Andre relevante kurs og egen praktisk undervisning kan erstatte gjennomført basiskurs.

b. Kort oversikt over annen pedagogisk utdanning

c. Kort beskrivelse av utviklingen av egen utdanningsfaglig kompetanse, ansiennitet som underviser og på hvilke nivå undervisningen har foregått

d. Kort oversikt over egen undervisningspraksis med beskrivelser av planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning.

Omfang: 3-6 sider pluss vedlagt dokumentasjon.

2. Refleksjonsnotat over egen praksis og kompetanse, for eksempel:

- Integrasjon mellom undervisning og forskning
- Studentinvolvering
- Digitale undervisnings- og læringsformer
- Kollegiale undervisnings- og læringsformer
- Studentevalueringer
- Undervisningsfilosofi

Omfang: ca. 2 sider.

---

⁷ <https://www.uia.no/om-ua/aa-jobbe-ved-ua/ansettelsesprosessen/kriterier-for-ansattes-utdanningsfaglige-kompetanse>

Professor

Forskriften § 1-2 Kompetansekrav for ansettelse i stilling som professor.

Disse kriteriene legges også til grunn ved søknad om opprykk, jf. Forskriftens § 2 - 2 (10).

For professor endres kravet fra

«Dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse på grunnlag av utdanning eller undervisning og veiledning»

til

(3) I tillegg til de krav til grunnleggende kompetanse for undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå som er gitt til stilling som førsteamanuensis, skal det dokumenteres:

- *Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid*
- *Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master/ ph.d.- nivå*
- *Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap*

Fortolkning av paragrafen

Intensjonen fra arbeidsgruppen er å synliggjøre en tydelig progresjon i kvalifikasjonskravene for undervisning og veiledning mellom førsteamanuensis og professor, og har lagt vekt på tre forhold:

1 Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid

Denne utviklingen over tid kan ifølge arbeidsgruppen komme til uttrykk gjennom aktiv bruk av student- og kollegaresponser på egen undervisning, oppfølging av studieprogramsevalueringer, utprøving av ulike undervisningsformer - og aktiviteter (inkludert digitale), utvikling av veiledningspraksis, deltaking på relevante kurs og videreutdanning innen undervisning og veiledning.⁸

2 «Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis både på master- og ph.d. nivå»

Arbeidsgruppen (s. 8-9) ytrer at det er ønskelig med en god balanse mellom veiledning av studenter på master- og ph.d.- nivå, men poengterer også at institusjonelle forhold kan spille inn og forskyve denne balansen. Det understrekes derfor at kravet først og fremst er et *kvantitetskrav* som skal sikre bred veiledererfaring.⁹

⁸ https://www.uhr.no/f/p1/if377ce95-10e6-4fd7-a667-125cda7be7ab/2019_horingsnotat-forskrift-om-ansettelse-og-opprykk-i-undervisnings-og-forskerstillinger.pdf

⁹ https://www.uhr.no/f/p1/if377ce95-10e6-4fd7-a667-125cda7be7ab/2019_horingsnotat-forskrift-om-ansettelse-og-opprykk-i-undervisnings-og-forskerstillinger.pdf

3 «Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet ved egen institusjon og/eller i fagfellesskap»

Det forventes at en professor har bidratt til utvikling av eget fag og institusjonens utdanningskvalitet, og ifølge arbeidsgruppen kan eksempler på dette være kollegaveiledning, utvikling av/ledelse av studieprogram, deltagelse i/ledelse av evalueringer og utredninger, og arbeid med søknader og større utviklingsprosjekt.

Toårsregelen

I utgangspunktet må kompetansekravet i § 1-4 (3) være oppfylt for å bli ansatt som professor, og forskriften åpner derfor ikke for at kravet kan oppfylles innen to år etter ansettelse. I Informasjonsskrivet fra departementet innrømmes det imidlertid at ordlyden i forskriften er uklar og åpner for tolkningstil. Departementet (s. 3) konkluderer derfor som følger:

«Departementet har på denne bakgrunnen, under tvil, kommet til at det bør legges til grunn at en søker til professorstilling som oppfyller de spesielle utdanningsfaglige krav til professorstilling som følger av § 1-2 (3), kan ansettes med forbehold om at kravet i § 1-4 (3) oppfylles i løpet av to år»¹⁰

NLA Høgskolens kriterier for utdanningsfaglig kompetanse for ansettelse i eller opprykk til stilling som professor:

Når det gjelder de mer spesifikke kriterienes form og innhold, har NLA Høgskolen valgt å følge Universitetet i Agder sine kriterier, som gjengis i det følgende¹¹:

1. Utdanningsfaglig mappe

a. Gjennomført basiskurs i universitetspedagogikk (minimum 200 timer). Andre relevante kurs og egen praktisk undervisning kan erstatte gjennomført basiskurs.

b. Kort oversikt over annen pedagogisk utdannelse

c. Kort beskrivelse av utviklingen av egen utdanningsfaglig kompetanse, ansiennitet som underviser og på hvilke nivå undervisningen har foregått

d. Kort oversikt over egen undervisningspraksis med beskrivelser av planlegging, gjennomføring, evaluering og utvikling av undervisning og veiledning.

e. Beskrivelse av erfaringer med utdanningsledelse

---

¹⁰ <https://innsyn.uhr.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2019000760&dokid=42383&version=1&variant=A&>

¹¹ <https://www.uia.no/om-ua/aa-jobbe-ved-ua/ansettelsesprosessen/kriterier-for-ansattes-utdanningsfaglige-kompetanse>

f. Bred erfaring med veiledning fortrinnsvis på master og/eller ph.d.- nivå

g. Dokumentert deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap, for eksempel programevaluering, re-akkrediteringsprosesser, attester på medvirkning i fagrådsarbeid og styrende organer (nasjonale/internasjonale) som har innflytelse på utdanningskvaliteten

h. Bidrag til digitale og/eller analoge læremidler (lærebøker, videoer, material etc.)

Omfang: 3-6 sider pluss vedlagt dokumentasjon.

2. Refleksjon over egen praksis og kompetanse, med vekt på kvalitetsutvikling i egen undervisning- og veiledning over tid, for eksempel:

- Integrasjon mellom undervisning og forskning
- Studentinvolvering
- Digitale undervisnings- og læringsformer
- Kollegiale undervisnings- og læringsformer
- Studentevalueringer
- Undervisningsfilosofi

Omfang: ca. 2 sider.

Revidert 13.10.2020

Sigbjørn Sødal

Rektor